1850. No. 99.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 10 DECEMBER.

STAATS-LOTERIJ.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Brengt, bij deze, naar aanleiding eener resolutie van Zijne Excellentie den Minister van Financien, van den 22 November 1850, no. 102, afdeeling Registratie en Loterijen, ter kennis van een iegelijk die daarbij belang heeft, dat door genoemden Heer Minister, bij evengemelde resolutie, krachtens Zijner Majesteits besluit van 19 November 1850, no. 81, is vastgesteld eene *twee honderd en dertiende* Staats-Loterij, groot *negen honderd negentig duizend* guldens, en bestaande uit 20,000 loten, uit 10,000 prijzen en 2 premiën.

Leeuwarden, *De Commissaris des Konings*,
den 2 December 1850. VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 6 December 1850, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 181,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitschersbrood* . . . - 181,00.

Leeuwarden, *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*,
den 7 December 1850. VAN PANHUIJS.

PARIJS, den 2 December.

Volgens berigten uit Konstantinopel tot 20 November hebben de troepen des Sultans, op twee verschillende punten des Rijks, belangrijke overwinningen behaald. De eene daarvan is de tuchtiging der insurgenten in Syrië. *Kerim*-pacha noodigde den 7 dier maand de voornaamste opperhoofden uit om te Aleppo tot hem te komen; in de verwachting dat de vrees voor nieuwe rustverstoring hen gevreesd zou maken verschenen zij, maar de Pacha deed hen terstond in hechtenis nemen. De oproerlingen grepen, toen hunne opperhoofden niet terug kwamen, naar de wapenen, en kwamen, ongeveer tienduizend man sterk, hunne loslating eischen. Dit beantwoordde de Pacha door hen aan het hoofd van vierduizend man aan te vallen, en na een woedend gevecht, dat vier en twintig uren duurde, bleef hij overwinnaar. Drie Muzelmansche wijken der stad, de broeinesten des opstands, zijn nagenoeg vernield, achttienhonderd rebellen gesneuveld en de overigen verstrooid. Geen enkel Christen kwam hierbij om, en al de bezittingen der oproerlingen zijn ten behoeve der Christenen, welke den 14 en 15 October schade geleden hadden, en tot herbouwing hunner twee vernielde kerken, aangewezen. De Sultan, anders doorgaans tot zachtheid geneigd, heeft door dezen krachtigen maatregel getoond hoezeer hem de belangen zijner Christen-onderdanen ter harte gaan, en de blinde dweepzucht van sommige Turken hem hindert.

De tweede overwinning is door *Omer*-pacha op de Bosnische insurgenten behaald, wier Bey's zich tegen het gezag des Sultans verzet hadden, en die in twee bloedige ontmoetingen, de eene te Bozowina en de andere te Zwurnik, totaal zijn verslagen.

BERLIJN, den 5 December.

De belangrijkste onderwerpen der gesprekken zijn thans hier ter stede de schorsing der zittingen van de Tweede Kamer, en het ontslag, 't welk door den minister *v. Ladenberg* is aangeboden.

Gisteren zijn de leden der Tweede Kamer vergaderd geweest, en heeft de minister *v. Manteuffel* voorlezing gedaan van het Koninklijke besluit, waarbij de zittingen der beide Kamers tot 3 Januarij 1851 worden verdaagd. De Regering is met het verordenen van dien maatregel hare bevoegdheid geenszins te buiten gegaan, maar heeft gehandeld naar aanleiding van het 52ste artikel der constitutie van 31 Januarij 1850.

Na de voorlezing van dit besluit heeft de voorzitter, graaf *v. Schwerin*, gezegd, dat hem niets meer overbleef, dan de zitting op te heffen. Zijne laatste woorden waren: »Wij zullen ons op den 3 Januarij aanstaande hier wederzien." De afgevaardigden zijn daarop in stilte uiteengegaan.

De Eerste Kamer heeft mede gisteren eene zitting gehad. Ook in die vergadering heeft de minister *v. Manteuffel* het voormelde besluit voorgelezen. De voorzitter graaf *Rittberg*, heeft de zitting opgeheven onder het uiten van den wensch, *dat de leden op den 3 Januarij onder meer gunstige omstandigheden voor het dierbare vaderland elkander mogten wedervinden.*

Het hier uitkomende dagblad, 't welk bekend staat als te worden geschreven onder den invloed van den minister *v. Manteuffel*, behelst een uitvoerig vertoog, dat de Regering wel genoodzaakt is geweest, om tot de schorsing der zittingen over te gaan, en dat zij de gegronde hoop heeft, dat, gedurende die verdaging, de wenschen der natie bevredigd zullen worden, en een wantrouwen, waarvoor geene de minste reden aanwezig is, zal worden uit den weg geruimd.

Verder leest men in dat blad, dat de *vrije* beraadslaging, op welke het hoogste gezag in Duitschland thans zal overgaan, omstreeks het midden dezer maand te Dresden zal worden geopend, en dat het Pruisische gouvernement zich zal beijveren om eene beslissing uit te lokken over hoofd-beginselen, namenlijk over de organisatie van Duitschland in het algemeen, en over de plaats, welke Pruisen in Duitschland moet bekleeden in het bijzonder. De schrijvers van het meergenoemde dagblad verzekeren, dat de Pruisische Regering niets zal verzuimen, hetwelk zal kunnen strekken tot het vervullen der verwachting van het Duitsche volk, *zonder opoffering der eer van Pruisen*. Eene uitnoodiging zal namens Oostenrijk en Pruisen aan al de Duitsche Regeringen worden gezonden, om aan die vrije beraadslaging deel te nemen.

Men is bevreesd geweest, dat de menigte de schorsing der zittingen met misnoegen zou hebben vernomen en tot buitensporigheden zou overslaan. Tot dus ver, is dit geenszins het geval. De bevolking dezer hoofdstad blijft rustig. Er zijn hier personen, die niet vreemd zijn van het denkbeeld, dat de Regering weldra tot eene *ontbinding* der Kamers zal overgaan.

Tot dus ver heeft de Koning het ontslag van den minister *v. Ladenberg* niet aangenomen, en het is nog geenszins zeker, dat dit geschieden zal. In een dagblad leest men, dat het mogelijk is, dat de genoemde bewindsman als voorzittende minister zal worden ontslagen, doch voorloopig belast zal worden met het departement van eeredienst.

Het door de commissie herziene ontwerp-adres van antwoord is vrij krachtig. Het houdt in, dat de Kamer de hoop niet opgeeft, dat de verwikkelingen in Hessen en Holstein met medewerking van *al* de Duitsche Staten zullen worden bijgelegd.

FRANKFORT, den 5 December.

Men heeft hier in den beginne gedacht, dat de Koning van Pruisen geenszins voornemens is geweest om zich stipt te houden aan de te Olmutz gesloten overeenkomst. Die twijfel is echter geheel opgeheven, na het berigt, dat de zittingen der Pruisische Kamers verdaagd zijn geworden. Hier houdt men het er voor, dat die maatregel geenszins geschikt is om de gemoederen in Berlijn, die door de onderhandelingen te Olmutz zeer opgewonden zijn geraakt, ter neder te zetten.

De verdaging der Pruisische Kamers heeft hier, ter beurze zoowel, als in de staatkundige kringen, veel indruk gemaakt. Over het algemeen wordt de handelwijze der Regering niet afgekeurd, en begrijpt men het dat bewindslieden, die zich zelven gevoelen, in de gegevene omstandigheden zich vrijwaren tegen de *lastige contrôle* der volksvertegenwoordiging.

Dat de Pruisische Regering zich naar de overeenkomst van Olmutz denkt te gedragen, wil men ook opmaken uit de omstandigheid, dat niets het binnentrekken der Bonds-troepen in Kassel in den weg wordt gelegd, en nog meer uit het gerucht, dat de Keurvorst van Hessen eerlang naar zijne hoofdstad zal terugkeeren, zonder de ondersteuning zijner eigene troepen te behoeven.

's GRAVENHAGE, den 7 December.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen om te vergaderen op Donderdag den 12 December aanstaande.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag ll. heeft de Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot verlenging van den termijn voor de invoering der postzegels haar algemeen verslag daaromtrent uitgebragt, en is de beraadslaging over dit wets-ontwerp bepaald op Vrijdag aanstaande.

In de zitting van Vrijdag ll is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide eener nota van wijzigingen en aanvulling van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1851. Het wets-ontwerp betrekkelijk dadingen in domaniale zaken is, nadat de beraadslagingen daarover waren afgeloopen en het eerste artikel eene geringe wijziging had ondergaan, met algemeene stemmen *aangenomen*.

Het wets-ontwerp tot verlenging van den termijn tot invoering van postzegels is zonder beraadslaging *aangenomen* met 47 tegen 13 stemmen.

De wets-ontwerpen houdende naturalisatie van *H. Cremer*, mr. *A. Cosman*, *H. A. Hörman*, *H. Diddens*, mr. *B. J. Müller*, *H. A. Klatte* en mr. *C. Sandenberg Matthiessen*, zijn achtervolgens zonder beraadslaging met algemeene stemmen *aangenomen*.

LEEUWARDEN, den 9 December.

Bij besluit van den 28 November jl., no. 75, heeft Zijne Majesteit in verband met de vastgestelde reorganisatie van het wapen der infanterie o. a. goedgevonden, te benoemen en aan te stellen bij het 8de regement:

tot kapitein van de 3de klasse (bij anncienneteit), den 1sten luitenant-adjudant *L. E. Tiesselinck*;

de 1ste luitenants: *P. C. de Leeuw van Coolwijk*; *H. J. van Nouhuijs*, en *J. Kraat*, allen van het corps;

tot 1sten luitenant: (bij ancienneteit) den 2den luitenant *C. J. Jensen*; den 2den luitenant-adjudant *F. R. de Haes*; de 2de luitenants *J. W. van Hopbergen*, en *D. P. C. Pottgieter van Laar*; mitsgaders de 2de luitenants-adjudanten *H. Engelen*, en *N. van Willes*, allen van het corps.

— Bij Koninklijk besluit van den 2 December 1850, no. 79, worden de thans bestaande drie afzonderlijke kantoren der directe belastingen en accijnsen, de Wijk, Koekange en Zuidwolde (Drenthe) met den 1 Januarij 1851 vereenigd tot ééne ontvangst, hoofdplaats de Wijk, en tot ontvanger van het alzoo vereenigd kantoor benoemd de heer *H. J. Dawson*, thans ontvanger te Marrum.

— Bij Koninklijk besluit van dezelfde dagteekening is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Nieuwesluis c. a. (Zuid-Holland), de heer *A. H. Haentjens*, thans eerste boekhouder ten kantore der in- en uitgaande regten en accijnsen te Schiedam, met bepaling dat aan gemelde ontvangst te Schiedam geen nieuwe boekhouder zal worden benoemd.

— Men verzekert, dat er op dit oogenblik bij het ministerie aanhangig is een wets-ontwerp, dat de strekking zou hebben vast te stellen eenige nadere verordeningen op de drukpers. Men wil weten, dat het ontwerp voornamelijk ten doel zou hebben hen te bestraffen, die zich mogten schuldig maken aan beleedigingen van leden van het Koninklijk Huis, de Staatsministers en andere hooge ambtenaren. Door dit ontwerp zou men, aan de eene zijde, het misbruik, dat van de drukpers mogt worden gemaakt, willen keeren, en, aan den anderen kant, voorzien in eene leemte, die zich in onze straf-wetgeving heeft geopenbaard. Immers, het gevolg van het bekende arrest van den Hoogen Raad was, dat veroordeelden zich, nadat het vonnis in kracht van gewijsde was gegaan, naar buitenslands begaven, ten einde van den termijn van verjaring te kunnen gebruik maken, en na zes maanden in het Vaderland terugkeerden, zonder dat zij de straf konden ondergaan, die hen was opgelegd.

— De Commissie voor de indijking van de Lauwerzee, op 3 December jl. te Amsterdam vergaderd geweest, heeft door het bedanken van den heer *Mulier*, uit Friesland, weinig meer kunnen doen, dan zich constitueren; zij sloot dus reeds den volgenden dag hare werkzaamheden, om die te vervolgen, wanneer door eene nieuwe benoeming de vacature zal hebben opgehouden.

— In de vergadering van aandeelhouders der Overrijsselsche Kanaal-Maatschappij, den 4 dezer te Zwolle gehouden, zijn de statuten goedgekeurd en de acte van vennootschap gepasseerd. Daarna is overgegaan tot het benoemen van den thesaurier, waartoe jhr. mr. *W. G. Hovy* is gekozen, tegen ½ pCt. belooning, en tot secretaris mr. *L. Hertzveld*, advocaat te Zwolle, tegen *f* 400 in het jaar, beiden tevens restitutie voor kantoorbehoeften.

Bij de Maatschappij bestaat als hoofdbeginsel *zuinigheid*, die ook voor deze en volgende belangrijke ondernemingen zeer is aan te bevelen. Over de benoeming van den ingenieur-directeur, heeft de raad het niet eens kunnen worden en is deze keuze 14 dagen uitgesteld.

— Volgens een in *de Staats-Courant* voorkomend berigt, was het gemiddelde der waterstanden in het Haarlemmer Meer, op den 31 October jl. waargenomen op 3 el beneden Amsterdamsch peil, volgens de waarnemingen van den 30 dier maand gemiddeld 2,95 el onder dat peil, zoodat de waterspiegel in dat tijdvak 5 duim is gerezen, welke nadeelige uitkomst moet worden toegeschreven aan de weinige dienst welke de stoomwerktuigen hebben kunnen verrigten als ook aan het ongunstige jaargetijde.

— Wij vernemen van eene welonderrigte zijde, zegt de *Nederlander*, dat bij de Afgescheidenen het voornemen bestaat tot het oprigten eener Theologische School, aan welke de leeraars *Brummelkamp* en *van Houten* en nog twee andere geleerden zullen werkzaam zijn. Tot dit oogmerk hebben eenigen hunner zich dezer dagen vereenigd tot een zedelijk ligchaam, onder den naam van *Het Christelijk Gereformeerde Seminarie, gevestigd te Amsterdam*, en bereids in die stad een gebouw aangekocht.

Dit plan schijnt in verband te staan met eene poging, om de afscheiding terug te brengen tot haar oorspronkelijk standpunt, als scheiding, niet van de Hervormde Kerk, maar van de in 1816 ingevoerde kerkelijke organisatie. Men wenscht alzoo, gelijk in Schotland de vrije Schotsche Kerk, aan de afscheiding een meer nationaal karakter te geven, en haar van het sectarisch voorkomen, dat zij in de laatste jaren heeft aangenomen, weder te ontdoen. Dien ten gevolge zou men, als niet gescheiden van *de Kerk*, maar van *het Kerkbestuur*, al de leden der Hervormde Kerk, tegen wier belijdenis en wandel geen bepaalde bezwaren bestaan, ook zonder dat zij afscheiden, tot het ontvangen der Bondzegelen voor zich en hunne kinderen toelaten.

— Het *Statistisch Geneeskundig Jaarboekje voor Nederland*, voor 1850—1851, bewerkt door Dr. *Ali Cohen*, ziet thans het licht. Het behelst o. a. de volgende resultaten:

»In den aanvang des jaars 1850 bestond het geheele geneeskundig personeel hier te lande uit 6535 personen, in welk getal echter een groot aantal personen, als twee of meer takken der geneeskunst uitoefenende, twee- of meermalen gesteld zijn. Er waren als toen 1006 medicinæ doctores, waarvan 160 doctores in de chirurgie en 415 in de verloskunde. 27 gewezen officieren van gezondheid oefenden de praktijk uit, waarvan slechts zeer enkelen in de vier noordelijke provincien. Er waren 488 heelmeesters, waarvan een groot gedeelte ook medicinæ doctoren zijn, of ook heel- en vroedmeesters ten platten lande. Er waren 1036 heelmeesters ten platten lande, waarvan verreweg de meeste ook vroedmeesters zijn. Apotheken waren er 1008, waarvan vele door meer dan één apotheker worden gehouden; enz.

»Deze cijfers vergelijkende met die der drie laatstvorige jaren, blijkt dat hier te lande de staat van zaken in dit opzigt weinig verandering heeft ondergaan.

»Zoo is het aantal medicinæ doctoren, in die vier jaren, van 995 tot 991, en nu weder van 996 op 1006 gekomen; doch het aantal heelmeesters ten platten lande van 1042 tot 1021, en nu weder van 1024 op 1036 gekomen; weshalve er op 1 Januarij jl. 10 medicinæ doctores meer waren dan een jaar vroeger, en 12 heelmeesters ten platten lande meer dan toen. Het aantal doctores obstetriciæ is geregeld toegenomen, namenlijk van 375 op 385, en nu van 401 op 415 gekomen, terwijl dat der doctores chirurgiæ minder veranderingen heeft ondergaan: 152,153, 155,160, alzoo echter steeds toenemende.

»Het aantal apotheken nam nog steeds toe, hoewel niet in zeer aanzienlijke mate; het klom van 968 op 980 en nu van 989 op 1003.

»Het aantal vroedvrouwen daarentegen daalde van 863 op 862 en nu van 855 op 842.

»Het geheele aantal van het geneeskundig personeel, hetwelk men verkrijgt door zamenstelling der totalen van alle de bijzondere takken der geneeskunst (in hetwelk derhalve een groot aantal personen meer dan eens geteld zijn) is aanhoudend toegenomen, namenlijk van 6419 op 6427, en nu laatstelijk van 6461 geklommen op 6535.

De verhouding tusschen het aantal geneeskunst-oefenaren en de bevolking, op 1 Januarij 1850 in de onderscheidene provincien, is als volgt: in

	med. doctor.		platl. heelm.	
Noord-Brabant . .	1 op 3775	inwoners;	— 1 op 3249	inwoners.
Gelderland . . .	» » 3836	»	— » » 3445	»
Zuid-Holland . .	» » 2784	»	— » » 2223	»
Noord-Holland . .	» » 2402	»	— » » 2702	»
Zeeland . . .	» » 3643	»	— » » 1444	»
Utrecht	» » 2372	»	— » » 2989	»
Friesland . . .	» » 3253	»	— » » 2630	»
Overijssel . . .	» » 3719	»	— » » 5831	»
Groningen . . .	» » 2071	»	— » » 4056	»
Drenthe. . . .	» » 2669	»	— » » 4137	»
Limburg . . .	» » 5005	»	— » » 9772	»

De provincie Groningen heeft dus betrekkelijk, de meeste, Limburg de minste medicinae doctoren.

Zeeland heeft de meeste, Limburg de minste plattelands heelmeesters.

Het aantal geneeskunst-oefenaren, medicinae doctores en plattelands-heelmeesters zamengenomen, is het grootst in Zuid-Holland, namenlijk een op 2500 inwoners, en het kleinst in Limburg, namenlijk een op bijna 7500 inwoners."

— In de Fransche dagbladen leest men het navolgende: »Over het algemeen hecht men weinig geloof aan het vinden van verborgen schatten. Het is echter niet te min waar, dat er nog somwijlen gevonden worden. Dezer dagen is de geheele bevolking van Melun in rep en roer gebragt, op het berigt dat er een wezenlijke schat is ontdekt in den kelder van den voormaligen algemeenen-ontvanger *Drouyn de Lhuys*, den vader van den volks-vertegenwoordiger. De gevonden som beloopt niet minder dan 5 millioen fr. in gouden stukken, die op verschillende tijden geslagen en zorgvuldig in kleine vaatjes geborgen zijn."

UTRECHT, den 3 December.

Ter vervulling van de vacature, ontstaan door het overlijden van ds. *J. A. D. Molster*, heeft de breede Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier gemaakt de volgende nominatie van *twaalf* Predikanten: DD. *H. C. Voorhoeve*, te Leerdam; *J. J. Doedes*, th. dr., te Rotterdam; *Th. A. Fruin*, te Dordrecht; *Th. J. Montijn*, te Goudriaan; *A. Niermeijer*, th. dr., te 's Heer-Arendskerke; *A. J. P. Oort*, te Broek in Waterland; *D. Pijzel*, te Dordrecht; *H. H. Sluiter*, te Vlaardingen; *J. Broedelet*, te Gouda; *P. D. Schouw Sandvoort*, te Arnhem; *W. J. O. Sluiter*, te Zalk en *H. van Voorst*, te Almelo.

HAARLEM, den 6 December.

Ten gevolge van het bedanken van ds. *E. A. Zubli* voor het beroep als predikant bij de Waalsche gemeente alhier, is de nominatie aangevuld met den heer *C. Busken Huet*, candidaat voor de H. dienst, zoodat de nominatie nu, alphabetisch gesteld, bestaat uit de wel eerw. heeren *J. H. Gerlach*, *C. Busken Huet* en *J. L. Roulet*.

***EXTRACT** uit het **VERSLAG** omtrent den Staat van het **ARMWEZEN** over* 1848, *bijzonder in betrekking tot Friesland.*

(*Vervolg van no.* 97.)

Algemeene of Burgerlijke Armbesturen.

Deze zijn in Friesland meer algemeen dan in eenig ander gewest in werking. Men acht daar die instelling naar haren aard wel doelmatig maar men voegt er bij dat niet altijd dienovereenkomstig wordt te werk gegaan; daar de drang der omstandigheden den regel, dat de behoeftigen geen regt hebben op onderstand, als hetware heeft teruggedrongen. De toepassing der wet van den 28 Nov. 1818 (*Staatbl. no.* 40) heeft, zegt men, goed of kwalijk begrepen, het denkbeeld gevoed, dat de behoeftige die onderstand vraagt, in den regel, *behoort* te worden geholpen; daardoor is de onderstand uitgebreid en de omslagen die geheven worden om te voorzien in de behoeften die daaruit ontstaan, hebben feitelijk een beginsel doen in werking treden, waarvan de wettigheid niet mag worden erkend. Op die wijze werken de algemeene armbesturen dan ook niet doelmatig, want de zekerheid van, des gevraagd, bedeeling te zullen erlangen, baart zegt men verder, onberaden huwelijken, zorgeloosheid en verkwisting.

Bemiddelden, wien de last der omslagen te zwaar drukt, verplaatsen zich naar elders, waardoor die last voor hen die blijven, nog zwaarder en eindelijk ondragelijk wordt.

De slotsom van dit alles is, dat de behoeftige, hoewel van bedelarij en misdaad terug gehouden, zedelijk niet wordt opgebouwd en arm blijft; de minvermogende arm wordt en de welgestelde achteruitgaat.

Deze staat van zaken is door de Regering in ernstige overweging genomen, bij gelegenheid dat in 1848, ten behoeve der armen in eene grietenij, waar de voormelde bezwaren werden gezegd zich in eene zeer drukkende mate voor te doen, een zeer belangrijk subsidie uit 's Rijks kas werd gevraagd. Er viel wel niet te denken aan de inwilliging van dat verzoek. Immers zou dit tot de meest bedenkelijke gevolgen hebben geleid. De Regering heeft zich echter niet tot eene bloote afwijzing bepaald; maar is daarbij in de ontwikkeling getreden harer beschouwingen, opzigtelijk de hoogst nadeelige werking van het dwaalbegrip van wettelijke liefdadigheid en van het meer en meer voorzien in den onderstand aan armen uit de opbrengst van belastingen, hetgeen de bijzondere liefdadigheid zoo zeer doet afnemen of uitsterven; — een stelsel waartoe men in Nederland nergens zooveel is genaderd als in Friesland. Men heeft daarbij opgemerkt dat dit stelsel geen grond vindt in de wet van 28 Nov. 1818, (*Staatsbl. no.* 40), die niet heeft willen verhinderen, dat de bron der godsdienstige liefdadigheid, welke in Nederland steeds zooveel leniging aanbragt, mildelijk bleef vloeijen. Gedeputeerde Staten zijn tevens uitgenoodigd om, in het welbegrepen belang van hun gewest, te bevorderen, dat de ingeslagen dwaalweg niet verder worde bewandeld, en dat men, daarvan terug komende, alles in het werk stelle om, eensdeels, de zorg der armen voor zich zelven, en, anderdeels, de verzorging door godsdienstige en bijzondere liefdadigheid krachtdadig op te wekken.

De Regering durft het vertrouwen voeden, dat daaruit ook met medewerking der Gedep. Staten, goede vruchten zullen ontspruiten. Aanvankelijk is dit reeds werkelijk het geval, daar in Friesland het bedrag der plaatselijke omslagen in 1849 reeds de belangrijke som van *f* 46,000 minder dan in 1848 heeft bedragen.

Het wenschelijke dat op die wijze worde voortgegaan kan daaruit blijken, dat de zuivere opbrengst van alle gewone en buitengewone personele omslagen in Friesland over 1838 beliep de som van . . . . *f* 143,710
en de onzuivere opbrengst in 1848 de som van . . . . - 344,033

dus in 1848 meer *f* 200,323

Men kan daaruit echter niet afleiden, dat die geheele vermeerdering voor subsidien aan armbesturen zou hebben gestrekt. In de eerste plaats zou, bij de vergelijking, het cijfer van 1838, dat de zuivere opbrengst uitdrukt, verhoogd moeten worden met de kosten van invordering.

Ten andere mag men het er voor houden, dat ook de gemeentebehoeften, die uit andere oorzaken dan het subsidiëren der armbesturen ontspruiten in het tijdvak van 1838—1848 zijn vermeerderd, daar toch in dien tijd de bevolking van Friesland met ongeveer 18,000 zielen is toegenomen. Eindelijk hebben in dat gewest de plaatselijke belastingen op de voornaamste middelen van verbruik, in 1848 eene som van ruim *f* 35,000 minder opgebragt dan in 1838, welke som, althans ten platten lande, in verre de meeste gevallen wel niet anders is kunnen gevonden worden dan door het verhoogen der personele omslagen.

Alzoo is in Friesland de toestand der algemeene armbesturen niet gunstig, doch heeft de ondervinding reeds doen zien, dat het vooruitzigt gunstiger mag geacht worden, nu men zich, bij mindere duurte, allengs van den ondergaan schok begint te herstellen. Ook in Friesland hebben sommige algemeene armbesturen inkomsten van bezittingen, die echter aldaar doorgaans niet belangrijk zijn en door subsidien moeten worden aangevuld. Zeer raadzaam heeft men het aldaar geoordeeld, dat er meer middelen worden daargesteld om den armen werk te verschaffen en dat ontginningen op groote schaal, waarbij vreemde werklieden worden uitgesloten en kolonisatie naar buiten 's lands, mede op groote schaal, als afdoende middelen zouden in aanmerking komen, terwijl men bovendien, de vaststelling noodig acht van een bepaalde som die uit de geldelijke middelen der vereenigde (gecombineerde) administratien ten behoeve der armen gebruikt zou mogen worden, met bepaling dat het ontbrekende op gelijke wijze als bij andere armbesturen zou moeten worden aangevuld.

Commissien of Vereenigingen, die, gedurende den winter, uitdeelingen doen van Levensmiddelen en Brandstoffen.

Op de uitbreiding van de werking dezer commissien stelt men in Friesland hoogen prijs, en worden dezelve aldaar veelal door subsidien der gemeenten ondersteund en bevorderd.

Genootschappen tot het verleenen van onderstand aan behoeftige Kraamvrouwen.

Onder de 42 Genootschappen van dien aard, bekleeden die in Friesland eene voorname plaats. In een derzelve wordt de zuigeling, in gevalle de moeder sterft voor eenigen tijd besteed bij eene zoogster. Men bepaalt zich aldaar in den regel tot vrouwen die niet door gewone armbesturen worden bedeeld. In Friesland is echter eenige achteruitgang ondervonden in het beloop der bijdragen, door het overlijden of vertrekken van leden, die niet in gelijke verhouding door nieuwe zijn vervangen.

Weeshuizen.

Ofschoon het eene verblijdende omstandigheid is, dat de finantiële toestand der Weeshuizen, over het algemeen gunstig is, schijnt men uit de opgaven van onderscheidene gestichten van dien aard en ook uit die te Leeuwarden te moeten opmaken, dat de toestand niet vooruitgaande of minder gunstig is, ten gevolge der duurte van de laatste jaren, of van het groot aantal weezen door buitengewone sterfte der ouders ontstaan, of door vermindering van collecten en giften; en van dien zijn er slechts weinige, voor welke die toestand als met de daad zorgelijk wordt voorgesteld, 't geen vooral het geval is met het Roomsch Katholijke weeshuis te Leeuwarden.

Arm- of Werkhuizen.

Er zijn 76 Arm- of Werkhuizen, alle bestemd voor beide geslachten.

In Friesland waar deze gestichten in de laatste jaren het meest in getal zijn toegenomen, zijn zij opgerigt met het bepaalde doel om de vermeerdering van het getal der armen tegen te gaan, die het gevolg was van de toenemende zorgeloosheid bij de arbeidende klasse, waardoor deze de ruimere verdiensten in het gunstige jaargetijde onordelijk verteerde, steunende op het genot van bedeeling in den winter. Men wilde allen die bedeeling vragen, deze niet anders verstrekken dan door hen op te nemen in Arm- of Werkhuizen, waarin zij, onder streng toezigt, tot onafgebroken werkzaamheid, orde en zindelijkheid zouden worden genoodzaakt. Men stelde zich voor dat daaruit eene zoo beduidende vermindering van aanvraag om bedeeling zou plaats hebben, dat de daardoor te verkrijgen besparing en de vruchten van het werk, ruim zouden opwegen tegen hetgeen de verpleging in gestichten meer kost dan de bedeeling van huiszittende armen.

Het werk dat in deze gestichten wordt verrigt is in Friesland: wieden en inoogsten van veldgewassen, vlas bereiden, spinnen, maken en herstellen van kleederen enz.

Het oordeel over de doelmatigheid van deze inrigtingen is onderscheiden. Het is in het algemeen gunstig. In de provincie Groningen zegt men, dat velen, die anders onderstand zouden vragen, nu zich zelven redden, omdat de verpligting tot den arbeid hen de werkhuizen, hoe goed ook ingerigt, doet schuwen. Dit gevoelen heeft aanvankelijk ook in Friesland vrij algemeen geheerscht; doch daar is het, na meer langdurige ondervinding, aanmerkelijk gewijzigd bij velen, die, bij het goede dat deze inrigtingen opleveren, veel kwaad in de einduitkomsten zien. Het getal armen neemt er niet duurzaam door af; daar velen zich naar de werkhuizen begeven om gemakkelijk onderstand en voeding te erlangen, benadeelt het daar verrigte werk een groot deel der arbeidende klasse. Menig werkman heeft, zegt men, daar, waar zulk eene inrigting bestaat, gebrek aan werk, dat hem, bij ontstentenis daarvan, niet zou ontbreken. Deze worden daardoor nu arm, en bewoners eener inrigting wier aanwezen hen tot dien toestand bragt; Gedeputeerde Staten van Friesland oordeelen, dat dit schadelijk gevolg van overwegenden aard kan worden geacht en niet wordt opgewogen door de meer gunstige uitkomsten die hier en daar aanvankelijk worden ondervonden, en waarvan de duurzaamheid nog niet kan worden berekend, of wordt veroorzaakt door bijzondere plaatselijke omstandigheden, zoo als meer dan gewone gelegenheid tot arbeid, of in het algemeen of in het bijzonder van werk voor verpleegden meer bepaaldelijk geschikt.

In slotsom zijn Gedeputeerde Staten van oordeel dat de doelmatige werking dezer inrigtingen in Friesland niet kan worden toegestemd. Dat oordeel, als hoofdzakelijk gegrond op de uitkomsten dergenen, die gedurende eenige jaren hebben bestaan, is gewigtig, en leidt tot behoedzaamheid in het navolgen dezer eenigermate nieuwe wijze van ondersteuning der armen, vooral daar, waar men in werkhuizen geen anderen arbeid kan verschaffen dan die in het algemeen eigen is aan de plaats waar die inrigtingen worden gevestigd.

(*Vervolg in een volgend nummer.*)

212de STAATS-LOTERIJ.

Vijfde Klasse.

13de Trekk.		Nos. 17106, 13116, 12662 en 11273, ieder een prijs van *f* 1000.
14de	»	Nos. 17965 en 12735, ieder een prijs van *f* 1000. No. 17416, een prijs van *f* 1500.
15de	»	No. 2599, een prijs van *f* 50,000. No. 14191, een prijs van *f* 1000.
16de	»	Nos. 17860, 5898, 11334 en 4445, ieder een prijs van *f* 1000. No. 2891, een prijs van *f* 1000 en eene premie van *f* 30,000.
17de	»	No. 8694, eene premie van *f* 5000.

De Staatkundige Vereeniging *Behoudt het Goede*, in het Hoofdkiesdistrict *Heerenveen*, stelt tot *Candidaat* voor de Provinciale Staten, uit het tweetal ter herstemming in gemeld kiesdistrict, den Heer Mr. JAN BIERUMA OOSTING, te Wolvega.

Den KIEZERS in het district *Sneek* wordt herinnerd, dat bij de herstemming, voor een lid der PROVINCIALE STATEN, de algemeene kiezersvergadering te Sneek, de verkiezing van den Heer Mr. S. A. VERWEIJ blijft aanbevelen.

DIAKENEN DER EVANGELISCHE LUTHERSCHE GEMEENTE TE *Leeuwarden*, geven door deze te kennen, dat met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad, het jaarlijks WINTER-COLLECT ten behoeve hunner Armen, zal plaats hebben op Woensdag den 11 December e. k.

De reeds zoo dikwijls gebleken milddadigheid doet hun ook nu weder met vertrouwen dit Collect de welwillenheid hunner geëerde stadgenooten aanbevelen.

Namens Diakenen voorn.,
H. J. PIETERSEN, *Praeses.*

ARMBESTUURDERS DER ISRAELITISCHE GEMEENTE te *Leeuwarden*, betuigen hunnen dank, aan de Ingezetenen dezer Stad, voor de milddadige bijdragen, bij het op den 4 dezer gedaan *Jaarlijks Winter-Collect*, ten behoeve hunner Armen, zoo welwillend aan den dag gelegd.

Leeuwarden, den 5 December 1850.

Armbestuurders voornoemd,
D. J. VAN GELDER, *President.*

SCHOUWBURG TE LEEUWARDEN.

GROOTE LUISTERRIJKE AVOND-VOORSTELLING,

op VRIJDAG den 13 December e. k.,

te geven door B. VAN WEEMEN VAN NOORD, in de GEHEIME EGYPTISCHE TOOVERKUNST, GOOCHELKUNST, waaronder nooit vertoonde Touren, NATUURKUNDIGE en vreemde PROEVEN, INDIAANSCHE BEHENDIGHEIDSSPELEN enz.

Aanvang ten 6½ ure precies, einde ten 10 ure.

Prijzen der plaatsen:

1ste Rang *f* 1,50. 2de Rang *f* 1. 3de Rang *f* 0,75. 4de Rang *f* 0,50.

Toegangbilletten en besprokene plaatsen aan het Schouwburglocaal te bekomen.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke gedurende de 2de helft der maand November 1850, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,	Witte....	*f* 6.75 de Mudde.	Boter,	....	*f* 0.87	het pond.
	Roode..	» 0.00 » »	Vleesch,	Koe.....	» 0.32	» »
Rogge,	....	» 5.80 » »		Kalfs....	» 0.00	» »
Gerst,	Vroege...	» 0.00 » »		Schapen.	» 0.24	» »
	Late.....	» 4.05 » »	Varkens-vleesch,	Versch...	» 0,35	» »
Boekweit,	....	» 6.00 » »		Gerookt..	» 0.55	» »
Haver,	....	» 2.75 » »	Aardappelen,	Vroege...	» 0.00	de Mudde.
Witte Boonen,	.....	» 0.00 » »		Late.....	» 1.60	» »
Erwten,	Witte....	» 0.00 » »	Zaad,...	Kool....	» 9.50	» »
	Groene..	» 0.00 » »		Raap....	» 0.00	» »
	Graauwe.	» 8.00 » »		Lijn.....	» 8.50	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 2 December 1850.

De Burgemeester,
VAN BOELENS.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 6 December 1850, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS, *f* 40,50. AANVOER, 624/4 237/8 87/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 7 December 1850.

NEDERLAND.					
Werk. Schuld	2½ pCt.	55 9/16	55 13/16	55 13/16	
Dito dito..	3 »	65⅝	65¼	65½	
Dito dito ...	4 »	86	86¼	86¼	
Amort.-Synd.	3½ »	87			
Handel-Maats.	4½ »	109¾			
FRANKRIJK.					
Certific.......	3 pCt.	53¼	53 5/16	53 3/16	
RUSLAND.					
Ob. bij *H.* 1798/1815	5 pCt.	104⅝			
dito dito 1828/1829	5 »	104			
Dito bij dito..	4 »				
Dito bij *Stiegl.*	4 »	85½			
SPANJE.					
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	12 5/16			
» » v. 510 £	5 »	12 7/16	12½	12½	
» onb. Stukk.	5 »				
»	3 »	33¾			
» Binnenl. à 6/m	3 »	33¾	33 7/16	33⅜	
Ardoin Coupon..	.. »	8			

OOSTENRIJK.				
Metaliek....	5 pCt.	70	70¼	70⅜
» (nieuwe)	5 »	76	76¼	76⅛
» »	2½ »	37⅜	37¼	37⅜
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	34⅝	34¾	34⅝
»	4 »	34¼	34⅜	34¼
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten		3¼		
Brazilie 1824...	5 pCt.	89¼		
» £ 200	5 »			
Peru..........	4½ »	78¾		
Venezuela........		31⅛	32	31⅞
Grenada........				
Mexico..........		30⅛	30 7/16	30⅜
Ecuador				

De beurs van heden was over het algemeen in alle fondsen zeer goed prijshoudend.

Zondag den 8 December

Integralen 55 13/16, ⅞, 13/16. Ardoins à £ 170 12 3/16. Dito à £ 510 12 3/16. Binnenl. 3 pCts. 33½, 7/16, ½. Fransche Uitgst. 4⅛. Portug. 5 pCt. 34¾. Dito 4 pCt. 34⅜. Fransche Oblig. 3 pCt. 53¼, 5/16. Nieuwe Metal. 5 pCt. 76¼, 5/16. Mexik. 30 5/16.

De stemming was heden over het algemeen iets aangenamer, zonder dat de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

Prijzen der Buitenlandsche Coupons en Uitgelote Obligatien.

Metaliek *f* 23,70. Div. Engelsche in £ *f* 11,60. Eng. Russen *f* 11,60. Fransche *f* 55,75. Belgische *f* 55,75. Pruisische *f* 34,62½. Hamb. Russ. *f* 37,00. Russen in Zilv. R. *f* 36. Poolsche in fl. *f* 26,50.

10 Gulden-stukken à *f* 9.65.

Bij de op 1 December te Weenen plaats gehad hebbende 17de trekking van Weener Loten, à fl. 250, leen. 1839, zijn uitgekomen, de volgende 90 seriën, à 20 nummers per serie als:

81	675	1431	2364	2942	3997	4517	5234
89	819	1435	2430	3006	4001	4664	5260
94	877	1579	2467	3352	4069	4681	5288
101	935	1739	2503	3368	4189	4798	5409
137	955	1896	2614	3520	4193	4931	5483
351	1031	1916	2618	3582	4237	4943	5778
393	1033	1976	2707	3727	4304	4996	5807
425	1150	2003	2819	3769	4312	5022	5855
443	1220	2119	2831	3841	4391	5034	5972
465	1318	2155	2879	3919	4438	5169	5984
549	1356	2311	2890	3921	4445	5212	5999
669	1363.						

De trekking der nummers geschiedt 1 Maart 1851.

Bij de den 2 dezer te Frankfort plaats gehad hebbende 11de trekking der Sardinische Aandeelen à 40 frs., zijn de volgende 25 Serien uitgekomen: 121, 140, 217, 224, 277, 286, 323, 373, 389, 412, 422, 473, 510, 567, 640, 673, 679, 694, 709, 776, 786, 880, 892, 915, 972.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote R. BRUNINGS, van eene DOCHTER.
Amsterdam, den 26 November 1850. C. A. HÖWELER.

*** Heden beviel voorspoedig mijne geliefde Echtgenoote AALTJE VAN EIJCK, van eene welgeschapene DOCHTER.
Leeuwarden, den 1 December 1850. J. P. VAN DER WAL.

TERNAARD, den 1 December 1850. Mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA JACOBA CANNEGIETER, beviel heden van eene welgeschapene DOCHTER.
Eenige kennisgeving. H. G. CANNEGIETER HERMZN., *Predt.*

*** Door Gods goedheid beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe ADRIANA ACKER-BATTAERD, geliefde Echtgenoote van T. G. CORBELIJN.
Utrecht, den 2 December 1850. *Luitenant bij het korps Mariniers.*

*** Heden verloste gelukkig van een' welgeschapen ZOON, mijne geliefde Echtgenoote JANTJE FOLKERTSMA.
Dragten, den 5 December 1850. D. D. DUURSMA, *Kalkbrander.*

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER WILLEMINA v. GORCUM, geliefde Echtgenoote van
Sneek, den 5 December 1850. L. MEIJER, *Apoth.*
Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Bevallen van eene DOCHTER WOBINA DE WAL, geliefde Echtgenoot van
's Hage, den 7 December 1850. F. J. MAHIEU.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, mijne geliefde Echtgenoote MARGARETHA SNOEK.
Leeuwarden, den 9 December 1850. G. BRINK.

*** Heden overleed mijn jongste kind, ruim drie weken oud.
Sneek, den 4 December 1850. A. HAAGSMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier onze waarde en geliefde Vader AUKE PIETERS SIERDSMA, in leven Assessor der grietenij Baarderadeel, in den ouderdom van 82 jaren en 14 dagen.
Weidum, den 6 December 1850.
JAN A. SIERDSMA.
PIETER A. SIERDSMA.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden avond overleed aan eene korte ongesteldheid ons Zoontje PETRUS, in den leeftijd van drie jaren en elf maanden.
Beetsterzwaag, den 7 December 1850.
H. E. KUIPERS.
C. P. v. D. MOLEN.
Deze diene tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

LEEUWARDEN, den 4 December 1850. Tot diepe droefheid van zijne nagelatene betrekkingen, overleed te *Amsterdam*, in den avond van den 1 dezer, aan de gevolgen eener korte doch hevige ziekte, in den ouderdom van ruim 36 jaren, de Heer JACOBUS LAMBERTUS IDZARDI, in leven Commissionair aldaar.

*** Na eene korte hevige ongesteldheid, ontsliep heden mijn innig geliefd eenig Zoontje JOHANNES, ruim vijf jaren oud.
Bolsward, den 6 December 1850.
Wed. J. HUBERT, Geb. DE WITT.
Eenige kennisgeving.

SMILDE. Den 7 December 1850, des morgens 7½ uur, ontsliep mijne Zuster Mejufvrouw E. IJPMA, laatst Huishoudster bij den Heer *P. Beltjes*, Notaris te
Grouw. J. E. IJPMA.
Deze algemeene kennisgeving strekt tevens ter kennisgeving aan Familie en Bekenden.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 3 tot en met den 9 Dec. 1850 aangegeven: 12 Geboren. 2 Overleden. Gehuwd 3 paren.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD HARLINGEN, zijn voornemens, op Donderdag den 12 December e. k., des middags ten 12 ure, voor den tijd van *vijf* achtereenvolgende jaren in het openbaar te verpachten: De HAARD-ASCH, VUILNIS enz.; waarvan de Voorwaarden inmiddels ter Stads-Secretarie ter lezing liggen.

Harlingen, den 3 December 1850.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
SJOERD S. WIJMA, *L. B.*
Ter ordonnantie van Deselven,
VAN VELSEN WIERSMA.

De belanghebbenden worden hiermede verwittigd dat:
van de Negotiatie groot *f* 90,000 zijn uitgeloot no. 30, 51, 63 en 71.
— — — — » 23,000 — — — 6 en 36.

Harlingen, den 5 December 1850.
Burgemeester en Wethouders der stad Harlingen,
R. ADAMA ZIJLSTRA.
Ter ordonnantie van Deselven,
VAN VELSEN WIERSMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD SLOTEN, zullen, op Vrijdag den 13 December 1850, 's namiddags om 3 uur, ten Raadhuize aldaar, in het openbaar verpachten:

De TOL liggende op de doorvaart door de Langebrug te Sloten, met de daarbij behoorende, nieuw gebouwde HUIZINGE; — de binnen doorvarende- en doorrijdende TOL en verdere STADSMIDDELEN.

Sloten, den 3 December 1850.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. MEINESZ.
Ter ordonnantie van Deselven,
J. E. DE JONG.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BARRADEEL convoceren, ten versoeke der betrokken Kerkvoogden, de Hervormde Floreenpligtigen van *Minnertsga*, tegen Donderdag den 19 dezer, 's voormiddags ten elf ure, in de Kerk der Hervormden aldaar; ten einde te delibereren en te besluiten over een, door de Kerkvoogden van dien dorpe met de Erven van *G. J. Hoogenhuis*, aldaar, geprojecteerde ruiling van 1 bunder 92 roede en 40 el Bouwland, gelegen in het ontvang-district Minnertsga, sectie B, nos. 585 en 586, aan de Kerk, tegen 1 bunder 58 roede en 20 el in deselfde sectie nos. 104 en 867, aan de Erven *Hoogenhuis* behoorende.

Sexbierum, den 7 December 1850.
Grietman en Assessoren voornoemd,
L. G. HILBIDA.
Ter ordonnantie van deselven,
E. J. ALTA.

R. C. ARMVOOGDEN zijn voornemens het voor hunne administratie benoodigde ROGGENBROOD, gedurende de zes eerste maanden van het jaar 1851, aan te besteden.

Gegadigden worden verzocht hunne Inschrijvings-Billetten vóór den 15 dezer maand aan het R. C. Armhuis te besorgen, alwaar inmiddels de Conditien te vernemen zijn.

Leeuwarden, den 4 December 1850.
Namens deselve,
F. TJEPKEMA, *President.*
J. H. G. JANSEN, *Secretaris.*

DE ARMVOOGDEN *van Langezwaag*, verzoeken aan ERNST PIETER DE GROOT, Schipper van beroep, om aangifte bij hen te doen van zijn' Zoon REINDER E. DE GROOT, waar die geboren is; zullende voor zijne moeite goed beloond worden.

DE Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdagen den 11 en 18 December 1850, telkens des avonds ten 7 uren, in het Logement van *Douwe Minnema*, aan de Voorstraat, bij de voorloopige en eindelijk toewijzing, in het openbaar verkoopen:

Eene hechte, sterke en uitmuntend betimmerde HUIZINGE met TUIN, BLEEK en verdere annexen, staande en gelegen in de Vijverstraat te Harlingen, mede uit- en ingang, op- en afslag hebbende in de Kleine Vijverstraat, gequoteerd wijk E, no. 99, voorzien van 2 Putten en 1 Regenwatersbak; bij de Weduwe *Douwe Martens van der Meij*, voor het meerendeel, als eigenaarsche bewoond en overigens verhuurd voor *f* 30 in het jaar; den 12 Mei 1851, voor het geheel, vrij te aanvaarden.

DE Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, aldaar op den 11 en 18 December 1850, telkens 's avonds 7 uren, bij *D. Minnema*, in het openbaar verkoopen: Een GEHEEL en een HALF TREKVEER-SCHIP, varende in de Beurt van Harlingen op Franeker en terug, terstond na de toewijzing te aanvaarden.

West-einde te Donkerbroek.

DE Notaris TADEMA, te Oosterwolde, zal, met den Notaris ATTEMA, te Oldeberkoop, op Vrijdag den 13 December 1850, des namiddags te twee uur, in de herberg van *Gerrit Jans Dokter*, te Donkerbroek, finaal verkoopen:

Eene beste ZATHE en LANDEN, allergunstigst gelegen in het West-einde, te Donkerbroek, en strekkende in een uitgang van de Kuinder tot de Grietenijscheiding, bij den mede-eigenaar *Klaas Hendriks Donker*, in eigen gebruik, en op den 22 November jl., in veiling gebragt, aan 29 perceelen; waarop geboden te zamen *f* 7898.

VERKOOP
van eenen Rogge- en Pelmolen, te Heerenveen.

De Notaris J. S. BOKMA, te *Akkrum*, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld verkoopen:

1. Een in den jare 1849 nieuw gebouwden en zeer beklanten ROGGE- en PELMOLEN, staande op de Fok te *Heerenveen*, met den daarbij gelegen TUINGROND en regt van WEG, tot den Straatweg.
2. Eene in denzelfden jare nieuw gebouwde WOONHUIZINGE en ERF, staande aan den Straatweg aldaar; beide perceelen dadelijk na den palmslag te aanvaarden.

Welligt kan een deel van den koopprijs als eerste hypotheek gevestigd blijven.

Wie gading maken komen op Zaturdagen den 14 en 28 December 1850, bij de provisionele en finale toewijzing, ten huize van den Logementhouder *W. J. Maurling*, te *Heerenveen*, telkens des avonds precies ten 7 ure.

DE Notaris J. C. MANN, te Workum, zal, ten huize van den Heer *J. Troste*, aldaar, op Vrijdag den 20 December 1850, des voormiddags 11 uur, publiek bij boelgoed, tegen gereed geld, presenteren te verkoopen:

Twee uitmuntende beste GRUTTERS PAARDEN, een best BUREAU-ORGEL, een uitmuntende ARRESLEED en extra best ZADEL met toebehooren, en wat meer te voorschijn zal worden gebragt.

OP den 16 December 1850 gedenkt Kapitein LE BORGNE, op het eiland Ameland, tegen contant geld te laten verkoopen: De bijna complete INVENTARIS van den door hem gevoerd geweest zijnde Franschen Logger *l'Epervier*, (groot circa 50 last), bestaande in: Zeilen, Ankers, Kettingkabels van 90 en van 60 vadem lengte, Want, Stagen, nieuw Kabeltouw, loopend Touwwerk, Blokken enz. Nadere informatiën te bekomen bij den Kapitein op Ameland, en bij den Heer D. HARMENS, Consulaire Agent van Frankrijk te Harlingen.

VERKOOPING.

De Notaris H. de VRIES, te Augustinusga, zal, op Donderdag den 12 December 1850, ten 2 ure na den middag, in de Herberg van *R. J. Hulshoff*, te Surhuisterveen, op verzoek van BAREND BAVELDS de JONG, in het openbaar veilen en provisioneel verkoopen, de volgende onroerende Goederen, staande en gelegen te Surhuisterveen, als:

1. Een HUIS en ERF, gemerkt no. 198, ten Kadaster bekend gemeente Surhuisterveen, sectie B, no. 829, voor eene grootte van 2 roede 60 el.
2. Een perceel zoo BOUW- als WEILAND, ten Kadaster bekend in gemelde gemeente, sectie C, no. 348, voor eene grootte van 1 bunder 69 roede 60 el.
3. Een perceel WEILAND, ten Kadaster bekend als voren, no. 347, voor eene grootte van 1 bunder 31 roede 10 el, en
4. Een perceel BOUWLAND, kadastraal bekend als boven, no. 346, groot 86 roede 80 el.

Huizinge c. a., onder Nieuwland.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal, publiek verkoopen:
Eene hechte en nette HUIZINGE, STALLING voor 5 Koeijen en 1 Paard, groot ERF, fraaije TUIN en BOOMGAARD, staande aan den Hennia-dijk, geschikt voor vele Bedrijven; in gebruik bij den eigenaar *R. L. Slippens c. a.*; aanvaarding 12 Mei 1851.
Hierop is ten dage der beschrijving geboden *f* 1401.
Finale toewijzing op Donderdag den 12 December 1850, des na de middags om 3 uur, in de Herberg te Nieuwland, bij *Sinnema*.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Donderdagen den 12 December 1850 provisioneel, ten huize van *S. F. Hiemstra*, te Bolsward, en den 19 daaraanvolgende finaal, ten huize van *H. W. Wiebes*, aldaar, telkens des avonds ten 7 ure, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE, met ERF en TUIN, benevens WOLKAMMERIJ, aan de Kerkstraat te Bolsward, Kad. gem. Bolsward, sectie A, nos. 809 en 810, groot 1 roede 80 el; door *Jenneke R. Vos* als mede-eigenaar bewoond.
2. Eene HUIZINGE, met ERF, c. a., aan de Wipstraat en twee KAMERS in de Philipsteeg aldaar, als boven bekend sectie A, no. 388, groot 1 roede 38 el; door *Gerrit de Jong* en anderen als huurders bewoond.
3. Eene HUIZINGE en ERF c. a., aan de Kerkstraat aldaar, als voren bekend sectie A, no. 132, groot 1 roede 26 el; door *G. de Waij* en *A. Bakker* als huurders bewoond.
4. Een ZOMERHUIS, met groote TUIN c. a., aan den Stadswal bij het Schilwijk aldaar, bekend als boven in sectie A, nos. 270, 270*a*, en 270*b*, groot 11 roede 20 el; door *Lolke de Boer* als huurder bewoond.
5. Eene HUIZINGE c. a., aan de Kerkstraat aldaar, als boven bekend sectie A, no. 124, groot 1 roede 41 el; door *Gerrit Nieuwenhuis* als huurder bewoond.

Alle deze perceelen den 12 Mei 1851 te aanvaarden, met uitzondering van den Tuin van het 4de perceel, welke dadelijk na de toewijzing kan worden aanvaard.

DEZELFDE NOTARIS, zal, ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, Cand.-Nots. te Makkum, op tijden en plaatsen als boven, verkoopen:
Eene hechte BOEREN-HUIZINGE, met ERF, HIEMINGE, TUIN en BOOMGEWAS, staande en gelegen even buiten de Blaauwpoort te Bolsward, bevattende 3 Kamers, Stalling voor 15 Koeijen en Bergplaats voor pl. m. 20 koeséten Hooi, kadastraal bekend gem. Bolsward, sectie B, nos. 124 en 125, groot 16 roede 80 el; door de Wed. *Simme Sieuwkes van der Meer* en anderen als huurders bewoond; den 12 Mei 1851 te aanvaarden.

Mr. de CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, ten verzoeke van den Heer en Mr. A. F. JONGSTRA, advocaat te Heerenveen, in het openbaar onder genot van verhooggeld, verkoopen:

A. Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met nieuwe HUIZING en SCHUUR en verdere GETIMMERTEN, staande en gelegen te Nijega, en op de kadastrale kaarten der gemeente Koudum, bekend in sectie C, onder de nos. 289—291, 294, 295, 295*a*, 297—311, 326—331, 518, 519, 337, 520, 343, 344, 345, 336, 387, 388, 389 en 390, groot 45 bunder 60 roede 2 el.
Bezwaard ten floreen-kohier van Nijega, op nos. 7, 8, 9 en 11, met 42 flor. 3 stuiv. 8 penn. en van Harich op nos. 136 en 137, met 1 flor. 12 stuiv. 15 3/16 penn.
Hebbende een kad. ink. van *f* 353,59 voor de ongebouwde en van *f* 42 voor de geb. eigendommen.

B. Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, zijnde gedeeltelijk Veenland, met HUIZINGE, SCHUUR, WATERMOLEN en verdere GETIMMERTEN, in het Heidenschap onder Oudega, ten Kadaster voorschreven bekend in sectie B, onder nos. 312, 319—334, 340—344, 420, 356, 357, 358, 382, 385, 388, 389, 390 en 391, geheel groot 44 bunder 64 roede 10 el.
Bezwaard ten floreen-kohier van Oudega op nos. 58 en 62 met 24 flor. 3 stuiv., van Kolderwolde op no. 63, met 22 stuiv., van Oudemirdum op nos. 121 en 154, met 21 stuiv. en van Mirns en Bakhuizen op nos. 144, 148, 197 en 249, met 2 flor. 15 stuiv.
Hebbende een kadastraal inkomen van *f* 498,47 voor de ongebouwde en van *f* 21 voor de gebouwde eigendommen.
Tot Petri en 12 Mei 1852 in huur en gebruik bij *S. D. Feenstra* en *Vrouw*.

C. Eene wel ter nering staande HERBERG *de Zwaan*, te Balk, aan het Vaarwater *de Luts* aan de Harichster zijde, met al derzelver bij- en aanbehooren, bekend ten Kadaster van de gemeente Balk, in sectie A, no. 289, groot 5 roede 80 el.
Hebbende een kadastraal inkomen voor de gebouwde eigendommen van *f* 75 en van *f* 1,16 voor de ongebouwde.
Op den 12 Mei 1851 vrij te aanvaarden.

D. Een BURGER HUIS en ERF, mede staande en gelegen te Balk, en ten Kad. dier Gemeente bekend in sectie A, onder no. 99, groot 2 roede 10 el.
Hebbende een kadastraal inkomen van *f* 36 voor de gebouwde en van *f* 42 voor de ongebouwde eigendommen. Bezwaard met eene jaarlijksche grondpacht van *f* 1,40 ten voordeele van de algemeene Armvoogdij van Balk.
Op den 12 Mei 1851 vrij te aanvaarden.

E. Een HUIS en ERF, mede staande en gelegen te Balk, en ten Kad. dier gemeente bekend in sectie A, no. 115, groot 2 roede 20 el.
Hebbende een kadastraal inkomen van *f* 0,44 van de ongeb. en van *f* 36 voor geb. eigendommen.
Op den 12 Mei 1851 vrij te aanvaarden.

F. Eene partij zeer uitmuntende STAVORENSCHE AARDE, liggende op de Zathe sub A bedoeld, dadelijk na de toewijzing te aanvaarden.

Wie gading maakt kome op den 13 December 1850 in de Herberg te Galamadammen onder Koudum bij de eindelijke toewijzing, des namiddags ten 3 ure in koops op alsdan voor te lezen Conditien, die inmiddels ten Kantore van bovengemelde Heeren te vernemen zijn en alwaar tevens de Boekjes verkrijgbaar zijn.

De Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal, publiek tegen genot van strijk- en verhooggeld verkoopen:
Eene onlangs veel verbeterde HUIZINGE, met ERF en BOOMGAARDEN, benevens 2 perceelen best BOUWLAND, alles staande en gelegen nabij Nijegasterhoek aan den Lijkweg, te zamen gemeten op 1 bunder ruim 80 roede; vroeger bij *B. S. Dijkstra* in gebruik.
De aanvaarding is van het Land dadelijk en van het Huis den 12 Mei 1851.
De verkoop zal geschieden in perceelen, bij Billetten omschreven.
Wie gading maakt kome Zaturdag 21 December 1850, 's avonds 6 uur, bij de provisionele toewijzing, ten huize van *Douwe I. Douma*, te Opeinde.

De Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal de gewone jaarlijksche HOUTVERKOOPINGEN dit jaar houden:
Te *Opeinde*, bij *D. I. Douma*, op Zaturdag 28 December, *'s middags* 2 uur.
Te *Dragten*, bij *L. B. de Jong*, op Maandag 30 December, *'s avonds* 6 uur.
Alles nader bij Billetten aan te duiden.

TE HUUR, om op 12 Mei 1851 te kunnen worden aanvaard: Eene HUIZINGE, te Leeuwarden, thans door den Boekhandelaar *U. Proost* en *Vrouw* bewoond, en wel met bijvoeging van een INTREK boven het daarnaast gelegen pand. Te bevragen bij R. LOS, in de Sacramentstraat aldaar.

TE KOOP:

Een HUIS, HOF en LAND, tot Boerderij en bijzonder tot Winkel geschikt. Nader berigt met vrachtvrije brieven bij J. LUNSEN, te Smilde in Drenthe.

Wordt te koop aangeboden:

Eene HEEREN HUIZINGE met TUIN, staande en gelegen op de Dubbele Zuipmarkt alhier; bewoond door en te bevragen bij Mejufv. de Wed. L. Nos.

Door toevallige omstandigheden wordt uit de hand TE KOOP AANGEBODEN: Een wel bezeild en goed onderhouden KOFSCHIP, genaamd *de Jonge Agatha*, laatst gevoerd door Kapt. *J. A. Zeilinga*, groot 70 roggelasten, met compleeten Inventaris, liggende in de Zuiderhaven te Harlingen. Informatie te bekomen bij de Heeren ZEILMAKER & Co. aldaar en den Heer J. A. BOOITEN te Hoogezand.

De Ondergeteekenden maken bij dezen aan hunne geëerde begunstigers bekend, dat zij VERHUISD zijn van den Wirdumerdijk naar den hoek der Kelders en de Brol, lett. H, no. 33.
Leeuwarden, den 7 December 1850. Gebrs. VERDELMANN.

De Ondergeteekenden berigten hunne begunstigers, dat zij den prijs der TABAK met 5 Cent per N. ℔ verhoogd hebben.
Steenwijk, den 7 December 1850. G. RIJKMANS Hz. T. RIJKMANS Hz.

DE KINKHOEST

is eene ziekte die door *inwendige* middelen wel verzacht maar niet overwonnen wordt. — De overtuiging daarvan, en de moeijelijkheid tevens, om zulke kinderdertjes iets te doen innemen, deed het denkbeeld ontstaan, om een *uitwendig* geneesmiddel daar te stellen, dat aan alle de vereischten in die kwaadaardige, ja soms gevaarlijke krankheid zou kunnen voldoen. — Dit middel is in zijne volle kracht à *f* 1 het fleschje (dat ook meestal toereikend is), bij den Ondergeteekenden te bekomen, die ook steeds het genoegen heeft, daaromtrent zoowel van *Genees-* als niet *Geneeskundigen* de meest afdoende berigten te erlangen. Wil men nu echter liever ca. *f* 3 besteden, welnu dan koope men het zoogenaamd Engelsch middel, dat in wat mooijer fleschjes is, niet meerder dan het mijne aan inhoud bevat, noch in kracht of werkzaamheid hetzelve overtreft. — Aanzoek om correspondentie in dit belangrijk artikel *franco*.
J. C. H. van HARINXMA,
Apotheker te Leeuwarden.

EENE VERZWERING

AAN EEN ARM DOOR DE ZALF en PILLEN VAN *HOLLOWAY* GENEZEN.
De Heer *Robert Gregg Junr.*, te Clerkeeland, Clowes, in Ierland, had drie jaren lang eene aanmerkelijke verzwering aan een arm. Vervolgens kreeg hij nog eene open wonde in den schouder. Zijn vader was in groote bekommernis, en raadpleegde onderscheidene bekwame gees- en heelkundigen; intusschen kwijnde zijn zoon al meer en meer weg. Eindelijk raadde hem een vriend aan, de zalf en pillen van *Holloway* te beproeven; hij deed het, en in zes weken tijds was de ziekte volkomen hersteld. Hij wordt nu dik en vet, en is om zijne eigene uitdrukking te bezigen, zoo sterk als een paard.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,90.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.
Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, te Leeuwarden; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. P. van GORCUM, te Assen, alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Bij J. van der BAAN, Mr. Vleeschhouwer op de Keizersgracht te Leeuwarden, zijn te bekomen: Beste RUNDERHAZEN, tegen 45 Cents het Ned. Pond.

LEES HIER.

Een fatsoenlijk JONG MENSCH van de Protestantsche Godsdienst en 23 jaren oud, zag zich gaarne vóór of op den 1 Januarij e. k. geplaatst op het een of ander KANTOOR, of om als BOEKHOUDER te ageren, liefst in de provincie *Friesland*, en wel bij voorkeur te *Leeuwarden*. — Iemand hierop reflecterende gelieve zich met *franco brieven onder letter D*, te adresseren aan A. van ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden*.

Een ongehuwde KOPERSLAGER- en KAGCHELMAKERSKNECHT, zijn werk ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij C. KUNÉE, te Harlingen. *Brieven franco.*

Worden gevraagd: eenige bekwame SCHEEPSTIMMERLIEDEN. Adres bij JAN de GROOT, op de Buitenwerf te Groningen.

O. L. de BOER, te Heerenveen, verlangt een WINKELBEDIENDE. Brieven franco.

TWEE LOOPJONGENS

worden gevraagd door den Boekverkooper EEKMA, alhier.

Welgemeende Huwelijks-Aanvraag.

Een JONG MENSCH van fatsoenlijken huize, niet onbedeeld met het tijdelijke, 25 jaren oud, naar men zegt, van bevallig uiterlijk en aangenaam in de conversatie, doch wien het, uit hoofde zijner betrekking, moeijelijk is, zelf verkeering met de tedere sekse te zoeken, wenscht langs dezen thans meer algemeen gebruikelijken weg, in kennis te geraken met een MEISJE, mede van fatsoenlijken afkomst, een welgemaakt uiterlijk en bevallige omgang en humeur, liefst niet geheel onbedeeld met tijdelijke middelen, zullende op dit laatste, wanneer het eerste voldoende mogt zijn, evenwel minder reflectie worden gelegen. Geëerde reflecterenden, gelieven zich met franco brieven te adresseren bij den Boekhandelaar J. HUISINGA, te Bolsward, onder de letters H. W., kunnende men zich van de diepste geheimhouding en discretie verzekerd rekenen.

Bij P. A. REIJNDERS, te Meppel, en verder alom, is de gelegenheid tot inteekening opengesteld op *den vijfden jaargang* (1851) van het

NIEUW CHRISTELIJK ZONDAGSBLAD,

ONDER REDACTIE VAN
J. J. SWIERS,
Predikant te Havelte,
en onder medewerking van de Heeren:
A. W. Kamp, Pred. te Meppel; *J. Meijer*, Pred. te Wolvega; *A. L. Lesturgeon*, Pred. te Oosterhesselen; *M. A. Amshoff*, *C. H. v. Herwerden CHZn.* en *E. J. Diest Lorgion*, Pred. te Groningen; *W. Verweij*, Pred. te Winschoten; *G. Bruna*, Pred. te Hasselt; *G. W. Sannes*, Pred. te Oude Pekel A; *H. Bruinwer*, Pred. te Ondkerk; *J. Marissen van Loon*, Pred. te Hoogezand; *W. C. v. d. Zwaag*, Pred. te Dronrijp; *J. v. d. Zwaag*, Pred. te Goutum; *P. A. Keppius*, Pred. te Rottevalle; *U. P. Goudschaal*, Pred. te Scheemda; *C. v. Schaik*, Pred. te Dwingeloo.
Van dit Godsdienstig Tijdschrift in proza en poëzij, verschijnen per jaar 26 vellen druks, terwijl bij het laatste vel gratis titel, inhoud en carton zullen worden afgeleverd.
De prijs is per jaargang *f* 2,60.
Afzonderlijke vellen zijn niet verkrijgbaar.

Door S. E. van NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden, de

I. ALMANAK
VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN,
VOOR HET JAAR 1851.
Nieuwe Serie, 5de *jaarg.*; met *platen*. Prijs 60 Centen.
NB. De *vier* voorgaande jaargangen van deze Serie, zijn alom, op aanvrage te bekomen voor *f* 1,20, in plaats van *f* 2,40.

II. ALMANAK IN MINIATUUR,
VOOR KINDEREN.
Uitgegeven door T. van Spall en P. J. V. Dusseau,
VOOR HET JAAR 1851.
Met plaatjes. Prijs 40 Cent; in karton 50 Cents; verguld op snede in koker 80 Centen.
NB. De *acht* vorige jaarg. zijn te zamen, in kartonnen bandjes, bekomen voor *f* 2, in plaats van *f* 4.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.